

SHAHRAM KHOSRAVI:

*"Laiton matkaaaja".
Paperittomuus ja rajojen valta.*

Alkuteos *"Illegal" Traveller.
An Auto-ethnography of Borders*
(2010).
Suomentanut Antti Sadinmaa.
Gaudeamus 2013.

Iranilaissyntyinen Shahram Khosravi on antropologian lehtori Tukholman yliopistossa.

Khosravi vierailee Suomessa lokakuussa. Hän esiintyy Helsingin kirjaimessuilla su 27.10. klo 16.00–16.30. Khosravia haastattelee Amnesty Internationalin Suomen osaston toiminnanjohtaja Frank Johansson.

ARVOSTELUKAPPALEET JA LISÄTIEDOT:

Outi Kitti
Tiedotus, myynti ja markkinointi
outi.kitti@gaudeamus.fi
050 5401 299

GAUDEAMUS
Helsinki University Press
Fabianinkatu 28, 00100 Helsinki
www.gaudeamus.fi

"Laiton" matkaaaja

PAPERITON SIIRTOLAINEN IRTAUTUU JUURISTAAN
PAKON EDESSÄ JA MUUTTUU NÄKYMÄTTÖMÄKSI

LEHDISTÖTIEDOTE, JULKAISUVAPAA HETI

Shahram Khosravi pakeni 1980-luvun sotivasta Iranista ilman papereita. Hänestä tuli "laiton" matkaaaja, väliinputoaja, jolla ei ollut enää kotia missään maassa. Matkansa aikana hän pelkäsi rajoilla, tuli ihmissalakuljetajan pelastamaksi ja tutustui toisiin paperittomiin siirtolaisiin, joiden kokemukset nivoutuivat osaksi hänen omaa tarinaansa. Khosravi päätyi turvapaikanhakijaksi Ruotsiin ja sai viimein maan kansalaisuuden vuonna 1995.

"Laiton matkaaaja" (Gaudeamus 2013) on kertomus siitä, kun ihminen irtautuu juuristaan pakon edessä ja muuttuu näkymättömäksi. Se on kuvaus rajoista ja rajapolitiikasta, rajoihin kytkeytyvistä rituaaleista ja ennen kaikkea haavoittuvaisuudesta ja ulkopuolisuudesta.

Ihmisillä, jotka tutkivat siirtolaisuutta tai käsittelevät pakolaisten asioita, ei useinkaan ole omaa kokemusta aiheesta. Khosravi tarjoaa kirjassaan uuden näkökulman: omakohtaisen kuvauksen paperittomien siirtolaisten ja valtiottomien pakolaisten todellisuudesta.

Paperiton jää myös oman elämänsä ulkopuolelle

"Maanpako on elämän asettamista sulkeisiin. Elämä sulkeistuu, vaikka maanpako näyttää jatkuvan loputtomiin, vaikka ajatus paluusta muuttuu pelkäksi myytiksi tai tavoittamattomaksi unelmaksi ja vaikka mitään kotia, johon palata, ei ole enää olemassa."

"Rajojen rikkojien epäinhimillistäminen ja esittäminen kanojen tai lampaiden tapaisina perinteisinä uhrieläiminä on merkki siitä, että he ovat rajari-tuaalissa uhrattavaksi tarkoitettuja olentoja."

"Tarinani kertoo heistä, joiden historian päälle on tallattu. (...) Kerään kertomuksia lainsuojattomilta: valtiottomilta ihmisiltä, kielteisen päätöksen saaneilta turvapaikanhakijoilta, paperittomilta ja rekisteröimättömiltä ihmisiltä, piilotetuilta ja piileksiviltä."

"Ero omasta perheestä on yksi siirtolaisuuden ennakoitavissa olevista seuruksista, ja paperiton siirtolaisuus ajaa perheenjäsenet suunnattoman ajallisen ja tilallisen etäisyyden päähän toisistaan. Siirtolaisuus ilman papereita on yksisuuntainen tie, jolle astuttuaan ei voi enää kääntyä takaisin."

"Olin ylittänyt lukuisia fyysisiä, valtiollisia rajoja, mutta Ruotsissa kohtasin toisenlaisia rajoja: sellaisia, jotka sijaitsivat ihmisten mielissä. Vaikka luulin, että matkani oli jo tullut päätökseen ja että olin jo saavuttanut päätepisteeni, huomasin nyt seisovani näkymättömien rajojen edessä, joiden ylittäminen oli hyvin vaikeaa ellei mahdotonta."

"Paperittomat lapset suljetaan koulutuksen ja terveydenhuollon ulkopuolelle, ja paperittomilta naisilta evätään pääsy neuvolapalveluihin. Tämä yhdessä nuoria ja terveitä miehiä suosivan rajajärjestelmän kanssa on johtanut paperittoman siirtolaisuuden miehistymiseen."

"Samaan aikaan siirtolaisuuden kriminalisoinnin kanssa ilmaantunut epäilyn kulttuuri on läpäissyt koko turvapaikkajärjestelmän. Maahanmuuttoviranomaiset pyrkivät pikemminkin kumoamaan turvapaikkahakemuksia kuin vahvistamaan niitä."